

BCC ZADRUŽNA BANKA
Doberdob in Sovodnje
www.bccdos.it

Doberdob, Sovodnje, Ronke,
Standrež, Gorica, Tržič

Povsod, kjer nas potrebujete.

ZKB
1908
Razlikujemo se.
www.zkb.it

Primorski dnevnik

TOREK, 31. AVGUSTA 2010

Št. 205 (19.912) leto LXVI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, od 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

**Za denar
so tudi
norosti
sprejemljive**

VLASTA BERNARD

Kadar šelestijo petrolejski dolarji, se Gadafiju odpirajo vrata evropskih vladnih palač. Že vrsto let. Klanjanje libijskemu diktatorju pa je postalo še bolj globoko v zadnjem času, ko se je Evropa zaradi krize znašla s praznimi blagajnami in s podjetji oziroma bankami na robu bankrota.

Ne le Italija, ki se Libijcem dobrika zaradi starih zamer in novejšega migracijskega pritiska, ampak tudi Velika Britanija, ki je v zameno za posle z Libijo izpustila iz svojih zaporov palestinskega terorista, krivega za smrt 259 letalskih potnikov nad Lockerbijem. Za javnost naj bi bil na smrt bolan, pa je še vedno živ in zdrav. In nenazadnje se je h Gadafiju odpravila tudi uradna Slovenija, ki išče delo za svoja gradbena podjetja in zbira investitorje, ki bi preprečili propad nekaterih majajočih se gospodarskih sistemov. Najnovejša so govornice, po katerih naj bi libijski kapital rešil zagato okrog kritja dolgov s športnim kompleksom v ljubljanskih Stožicah. O dveh kamelah, ki jih je libijski despot podaril slovenskemu premierju, pa je bilo ironije že na pretek.

Najnovejši Gadafijev obisk v Italiji ima tudi svojo »duhovno« plat. Libijci so (menda za 80 evrov na osebo in z darili) zbrali kakih petsto postavnih punc, ki jih je Gadafi nagradil z lekcijo o islamu. Prepričeval jih je, da se mora Evropa islamizirati in da je ženska v arabskem svetu bolj spoštovana kot na Zahodu. Po televizijskih reportažah sodeč mu punce niso sve-to verjele. Morda mu bolj verjame premier Berlusconi, s katerim ima kot gostitelj mladih (plačanih) lepotic zelo podobne izkušnje ...

SLOVENIJA - Končan strateški forum na Bledu

Žbogar zelo zadovoljen s potekom in udeležbo

Preko 400 vidnih politikov, strokovnjakov in gospodarstvenikov iz 40 držav

TRST - Predstavitev 45. izvedbe študijskih dni

Draga 2010 je pred vrati

V Finžgarjevem domu na Opčinah se je včeraj začel Festival mladinske ustvarjalnosti

TRST - Od petka do nedelje bodo v parku Finžgarjevega doma na Opčinah potekali 45. študijski dnevi Draga 2010, katerih program so včeraj dopoldne predstavili na sedežu Društva slovenskih izobražencev v Trstu. Spored obsega

okrogli mizi o odnosih med generacijami in o 90-letnici Koroškega plebiscita ter predavanji o etiki in sodobnem človeku ter o pisateljstvu med umetnostjo in angažmajem. Uvod v letošnjo izvedbo bo predstavljal petkov koncert največje slo-

venske pop in jazz zasedbe Perpetuum Jazzile, v Finžgarjevem domu na Opčinah pa se je vedno včeraj začel Festival mladinske ustvarjalnosti v organizaciji Mladih v odkrivanju skupnih poti.

Na 3. strani

BLED - Že 5. Strateški forum Bled se je včeraj zaključil predvsem v znamenju uspešnosti gospodarske diplomacije, je ocenil slovenski zunanji minister Samuel Žbogar. Velika udeležba "vrhunskih mednarodnih snovalcev politike" je dokaz velikega ugleda Slovenije, pa tudi zadosten magnet za slovenska podjetja, ki v tem forumu vidijo svojo priložnost.

Minister je bil zelo zadovoljen s potekom dvodnevne foruma, ki se ga je udeležilo preko 400 udeležencev iz 40 držav, med njimi "vrhunski mednarodni snovalci politike, voditelji iz zasebnega sektorja in strokovnjaki," je poudaril Žbogar.

Na 2. strani

**V Trstu nadomeščajo
cevi za dobavo plina**

Na 5. strani

**Občina Gorica zavrnila
peticojo proti vzpenjači**

Na 12. strani

**Ranjenci in aretacije
v centru CIE v Gradišču**

Na 12. strani

**V Gorici ukradeni avto
zgorel pri Novi Gorici**

Na 12. strani

**Na Goriškem se šole
pripravljajo na pouk**

Na 13. strani

**Pomembna zmaga
Slovenije proti Hrvaški**

Na 15. strani

ITALIJA - Obisk ob drugi obletnici meddržavnega sporazuma

Gadafi je običajni šou tokrat obogatil še z lekcijami o islamu

RIM - Drugi dan državnega običaja libijskega voditelja Gadafija v Italiji se je nadaljeval s še eno lekcijo o islamu oziroma poskusom spreobrnjenja mladih Italijank v islam, saj je to po njegovem prepričanju v prihodnosti usojeno tudi Evropi. Popoldne je v svojem šoturu na krajši pogovor sprejel premierja Berlusconi, s katerim sta nato odkrila ploščo v spomin na drugo obletnico podpisa italijansko-libijskega sporazuma. Zvečer, po odprtju razstave o zgodovini italijansko-libijskih odnosov, je večerja z 800 povabljenici in ognjemotom zaznamovala konec muslimanskega verskega praznika ramadana.

Na 4. strani

ANGLEŠČINA ŠPANSČINA FRANCOŠČINA NEMŠČINA SLOVENŠČINA HRVAŠČINA

- Predavatelji v materinščini
- Dnevni in večerni jezikovni tečaji vseh stopenj
- Posebni tečaji za predšolske otroke, osnovnošolske otroke in srednješolsko mladino
- Intenzivni tečaji
- Tečaji za podjetja
- Sedež izpitov Trinity College London
- Pripravljalni tečaji za izpite University of Cambridge

TRINITY COLLEGE LONDON
Poblaščen center št. 5934

Jezikovni tečaji **SCUOLA PER INTERPRETI**

Trst, Ul. S. Francesco 6 Tel./Fax 040.371300
www.scuolaperinterpreti.it - E-mail: info@scuolaperinterpreti.it

ANGLEŠČINA ŠPANSČINA FRANCOŠČINA NEMŠČINA SLOVENŠČINA HRVAŠČINA

BLED - Slovenski zunanji minister Samuel Žbogar zelo zadovoljen z dvodnevним forumom

»Strateški forum na Bledu uspešen rezultat gospodarske strategije«

Preko 400 udeležencev iz 40 držav, med katerimi so bili znani politiki, strokovnjaki in gospodarstveniki

Slovenski zunanji minister Samuel Žbogar (desno) z belgijskim premirjem Yvesom Letermeom (levo) na blejskem strateškem forumu

ANSA

BLED - Že 5. Strateški forum Bled se je včeraj zaključil predvsem v znamenju uspešnosti gospodarske diplomacije, je ocenil zunanji minister Samuel Žbogar. Velika udeležba "vrhunskih mednarodnih snovalcev politike" je dokaz velikega ugleda Slovenije, pa tudi zadržan magnet za slovenska podjetja, ki v tem forumu vidijo svojo priložnost. Dvodnevni forum, ki sta ga organizirala zunanje ministrstvo in Center za evropsko prihodnost, je sponzoriralo skupaj 43 slovenskih podjetij, njihovi prispevki pa so v celoti pokrili stroške foruma. Ti so znašali okoli 150.000 evrov, kar je nekje na ravni prejšnjih let.

To dejstvo je še posebej razveselilo ministra Žbogarja, ki je poudaril, da si slovenska diplomacija prizadeva odpirati vrata slovenskim podjetjem, ta pa znajo to tudi uporabiti. "To kaže, da imamo poleg ve gradov v Sloveniji tudi podjetja, ki so sposobna gledati v prihodnost in ki verjamejo v forume (...)" in da imamo podjetja, ki verjamejo v gospodarsko diplomacijo in vidijo v sodelovanju z zunanjim ministrstvom

uspešno zasebno-javno partnerstvo," je povedal na novinarski konferenci.

Osrednja prioriteta ministrstva ostaja pomoč diplomacije pri iskanju novih poslovnih priložnosti in blejski forum predstavlja eno pomembnih priložnosti za promocijo domačih podjetij, znanja in strateškega razmišljanja slovenskih poslovnežev, je še izpostavil minister. Minister je bil tudi sicer zelo zadovoljen nad potekom dvodnevnega foruma, ki po njegovem mnenju dokazuje ugled Slovenije. Udeležilo se ga je preko 400 udeležencev iz 40 držav, med njimi "vrhunski mednarodni snovalci politike, voditelji iz zasebnega sektorja in strokovnjaki," je poudaril Žbogar in ocenil, da se je forum že dodobra zasidral na seznam evropskih dogodkov, ki jih ni več potrebno posebej predstavljati in ga mnogi že dobro poznajo.

Kot najpomembnejše udeležence letošnjega foruma velja izpostaviti nekdanjega ameriškega državnega sekretarja Colina Powella, belgijskega premiera Yvesa Letermea, generalnega sekretarja Arabske lige Amra Muso in kanadskega ministra za obrambo Petra Gordona Mackaya, pa tudi državno ministrico na indijskem zunanem ministrstvu Preneet Kaur, namestnika brazilskega zunanjega ministra Antonia de Aguiar Patriota, evropskega komisarja za okolje Janeza Potočnika, nekdanjega španskega premierja Felipeja Gonzaleza, ki je vodil skupino za razmislek o prihodnosti EU, ter namestnika generalnega sekretarja OECD Richarda Boucherja. Prisotna sta bila tudi zunanja ministra Hrvaške Gordana Jandrokovič in BiH Sven Alkalaj ter številni drugi.

Žbogar je kot organizator zadovoljstvo izrazil tudi nad letošnjimi tematikami foruma. Ob prehodu v naslednje desetletje so udeleženci namreč razpravljali o prihodnjih izzivih v svetu. Pri tem so pokrili številne tematike - od problemov učinkovitejšega vodenja v svetu do razmislekov o vlogi EU v večpolarnem svetu in pomena inovacij za izhod iz gospodarske krize, o čemer so govorili v nedeljo. Udeleženci pa so se včeraj posvetili še vzpostavljanju zaupanja na Zahodnem Balkanu in njegovemu povezovanju, izzivom regionalne varnosti in sodelovanja v Srednji Aziji, vodni problematiki, energetskim vprašanjem ter internetu.

Forum je običajno tudi priložnost za dvostranska srečanja, ki so jih slovenski politiki dobro izkoristili, tako minister Žbogar kot premier Borut Pahor in predsednik republike Danilo Türk, ki sta se foruma udeležila v nedeljo. Med pomembnejšimi pa je bilo prav včerajšnje srečanje med Žbogarjem in Jandrokovičem.

Kot je pojasnil Žbogar, sta z Jandrokovičem pregledala vsa odprta vprašanja in nadaljevala pogovore s konca julija. Dogovorila pa sta se le, da se bo mešana komisija, ki išče rešitve za odprta dvostranska vprašanja, sestala "v najkrajšem možnem času". Potrdil je, da sta govorila tudi o vprašanju hrvaških deviznih varčevalcev nekdanje Ljubljanske banke (LB), vendar o podrobnostih ni želel govoriti. Je pa pojasnil, da rešitve še ni. Izrazil je upanje, da bo do rešitve prišlo "v roku, kot sta ga predvidevala predsednika obeh vlad", torej v treh mesecih od srečanja Boruta Pahorja in Jandrokoviča konec julija v Bohninju.

Slovenija sicer vztraja, da je vprašanje varčevalcev vprašanje nasledstva po nekdanji Jugoslaviji, vendar pa, kot je pojasnil Žbogar, pogovori o tem vprašanju za zdaj potekajo predvsem na ravni Slovenija - Hrvaška, ne pa še tudi z drugimi državami naslednicami. To pa predvsem zaradi poglavja o prostem pretoku kapitala v hrvaških pogajanjih z EU, kjer Slovenija vztraja, da Hrvaška ovira nemoteno udeležbo slovenskih bank na hrvaškem trgu, je dejal Žbogar.

Sicer sta z Jandrokovičem veliko govorila tudi o položaju v regiji, predvsem o dogajanju po obljavi stališča Meddržavnega sodišča o legalnosti razglasitve neodvisnosti Kosova, o prihajajočih volitvah v BiH in o nadaljevanju "Brdskega procesa", ki naj bi se nadaljeval s srečanjem pravosodnih in energetskih ministrov v naslednjih mesecih, je še povedal Žbogar. (STA)

FESTIVAL RESNE GLASBE - Od petka do 20. oktobra

V Kanalu že 31. Kogojevi dnevi

Festival bo letos obiskal še Gorico in Trst, Gorenji Tarbij ter Deskle, Novo Gorico in Ajdovščino

KANAL - Prosvetno društvo Soča Kanal že 31. leto pripravlja festival resne glasbe Kogojevi dnevi, ki nosi ime primorskega skladatelja Marija Kogojja. Tudi letošnja izvedba ohranja programsko usmerjenost izvajanja sodobne slovenske glasbe. Festival se bo v Kanalu začel v petek ter bo trajal vse do 20. oktobra.

Kot je na včerajšnji novinarski konferenci poudaril umetniški vodja festivala Anton Nanut, bo letošnji festival ponovno na zelo visokem nivoju, čeprav bo na njem prisotnih nekaj manj slovenskih skladateljev. Zato pa bodo na festivalu nastopili nekateri glasbeni sestavi, ki v Kanalu še niso koncertirali.

Kot zanimivost letošnjega festivala je Nanut izpostavil tudi povezovanje s filmom. V Ajdovščini bodo 6. oktobra pripravili filmski večer starih, nemih filmov, ki jih bo pospremila živa klavirska glasba tria Ars musica.

Festival letos prinaša tudi koncert Mladi za mlade v Trstu ter slovensko noviteto, koncert za orgle in trobento, ki ga

bosta po partiturah domačina Štefana Maurija izvedla Gregor Klančič na orglah in Luka Ipavec na trobenti. Nanut je na včerajšnji predstavitvi omenil še gostovanje mednarodno uveljavljenega ansambla Interactive, ki v Kanal prihaja iz daljne Japonske.

Festival, ki letos prinaša deset koncertov, vsako leto seže še v nekatere primorske in zamejske kraje. Letos bo tako obiskal še Gorico in Trst, Gorenji Tarbij ter Deskle, Novo Gorico in Ajdovščino.

Ob zaključku festivala bodo v Trstu izvedli tudi literarni večer z glasbo, ki bo posvečen 85. obletnici slovenskega pisatelja in predsednika sveta Kogojevih dni Cirila Zlobca.

Kanalni župan Andrej Maffi je še napovedal, da bo občina ob Kogojevem festivalu spomin na velikega skladatelja ohranila tudi s postavitvijo spominske plošče na Kogojevi rojstni hiši. Pripravljen pa je tudi že projekt, s katerimi naj bi Kanal dobil sodobno kulturno dvorano, ki bo v prihodnosti lahko gostila Kogojeve dneve.

Umetniški vodja festivala Anton Nanut

ARHIV

KOPER - Na sojenju poslancu SNS Srečku Prijatelju včeraj pričal Marjan Mikuž

Mikuž: Prijatelj je za posel z nepremičninami dobil 329 tisoč, Časar pa 90 tisoč evrov

KOPER - Srečko Prijatelj je za to, da je v posel z nepremičninami pripeljal Luko Koper, dobil 329.000 evrov, 90.000 evrov pa je dobil tudi takratni predsednik uprave Luke Koper Robert

Časar, je včeraj na koprskem okrožnem sodišču povedal direktor podjetja Premik net Marjan Mikuž. V opisu, kako je prišlo do posla z nepremičninami, je Mikuž na zaslišanju pred senatom povedal,

da se je s Prijateljem poznal že nekaj let.

Do sodelovanja je prišlo, ko je podjetje Niko transport Mikuža prosilo za pomoč pri nakupu nekaterih zemljišč na Krasu. V pogajanjih so sodelovali tudi Angleži, ki pa so odstopili od pogodbe. Tako se je pojavila ideja, da bi lahko pri nakupu sodelovala Luka Koper, za vzpostavitev stika z njo pa se je javil Prijatelj. Pripeljal je takratnega direktorja Luke Koper Časarja, ki si je zemljišča - šlo je za okoli 60 hektarjev - ogledal in dal pozitiven odgovor Premik netu. Dogovorili so se, da bo provizija za Premik net znašala štiri odstotke.

Denar za to, da je v posel pripeljal Luko Koper je zahteval tudi Prijatelj. V različnih časovnih zamikih je dobil 34.000, 50.000, 30.000, 15.000, 150.000 in 50.000 evrov, nato pa je zahteval tretjino provizije, je povedal Mikuž. Kljub temu naj bi mu bil pripravljen dati še 250.000 evrov z obrestmi - Prijatelj naj bi zahteval kar pol milijona -, in sicer le zato, da "bi si s tem kupil mir". Maja lani so v ta namen v Celju tudi podpisali

zadolžnico. Mikuž je dal ta denar Prijatelju 9. marca, torej takrat, ko so Prijatelja prijeli.

Na sodišču pa so včeraj predvajali prav posnetek predaje tega denarja, saj je bil Mikuž kot tajni policijski sodelavec ozvočen. Iz prisluhov je bilo med drugim slišati, kako je Prijatelj Mikužu dejal, da "njega lahko zaprejo, vendar bo potem Mikuževa družina imela probleme," nato pa še stavek: "Če bi kri tekla, bi bilo še grše, tako pa so bile samo besede".

Mikuž je nato pojasnil še, da je Prijatelj dvakrat dejal, da bo pobil njegovo družino, ob neki drugi priložnosti pa naj bi mu kazal dve pištoli in jih repetiral.

Na zaslišanju je sicer tožilka Barbara Milič Rožman danes povedala, da je tožilstvo 23. marca zahtevalo razširitev preiskave na Mikuža in Časarja.

Sojenje se nadaljuje jutri, ko bo ponovno zaslišan Mikuž, pred senat pa bosta stopila še policista, ki sta opravila hišno preiskavo pri Prijatelju, ter Prijateljeva tašča Leopolda Stojkovič. (STA)

Tovšakova odstopila s čela Vegrada, nasledil jo bo Boris Medved

LJUBLJANA - Glavna direktorica Vegrada Hilda Tovšak je na včerajšnji seji nadzornega sveta v skladu z napovedmi odstopila s položaja. Nasledil jo bo Boris Medved, za prokurista pa je imenovan Sandi Knez, je po več ur trajajoči seji povedal prvi nadzornik v odstopu Klemen Boštjančič. »Danes ima Vegrad novo vodstvo. Mislim, da je nadzorni svet ravnal zelo odgovorno - Boris Medved kot glavni direktor Vegrada in Sandi Knez kot prokurist Vegrada,« je dejala Tovšakova in izrazila prepričanje, da čaka veljenskega gradbinca »novo obdobje«. Potrdila je tudi, da so na celjsko okrožno sodišče včeraj vložili dopolnjen predlog za uvedbo prisilne poravnave. Boštjančič je dodal, da zaenkrat ne vidi možnosti, da bi preklical svojo odstopno izjavo. Glede spornih nakazil na račune v Liechtenstein je dejal, da je nadzorni svet dobil zagotovilo uprave, »da na tem ni nič«, glede kredita večinski lastnici Vegrada, družbi Vegrad Naložbe, pa so dosegli dogovor, da bo nadzorni svet dobil vpogled v kreditno pogodbo. (STA)

DSI - Od petka do nedelje bodo na Opčinah potekali 45. študijski dnevi Draga 2010

Analiziranje slovenskega časa z uvodno glasbeno poslastico

V petek zvečer koncert skupine Perpetuum Jazzile - Okrogli mizi in predavanji - Prisotnost Žekša in Janše

TRST - Analiziranje slovenskega časa in njegovih udeležencev, od bližnje preteklosti skozi sedanje stanje v prihodnja dogajanja. To je, kot piše v predstavitvenem biltenu, skupni imenovalec študijskih dni Draga, ki bodo letos doživeli svojo 45. izvedbo. Draga 2010 bo potekala konec tega tedna od petka do nedelje pod šotorom v parku Finžgarjevega doma na Opčinah, letošnja izvedba pa bo udeležencem kot novost ponudila glasbeno poslastico, s katero želijo organizatorji Drage - Društvo slovenskih izobražencev - obogatiti študijske dneve in privabiti čim več ljudi: v petek zvečer bo namreč ob 21. uri pod omenjenim šotorom nastopila največja slovenska pop in jazz zasedba Perpetuum Jazzile. Nastop skupine, ki jo vodi Tomaž Kozlevčar, njen zadnji video pa je na spletni strani You Tube doživel že deset milijonov obiskov, predstavlja za organizatorje velik organizacijski izziv, od njega pa si tudi veliko obetajo.

O sporedu Drage 2010, koncertu in Festivalu mladinske ustvarjalnosti, ki se je na Opčinah začel že včeraj, trajal pa bo do sobote (o tem pišemo na drugem mestu), so na včerajšnji tiskovni konferenci v prostorih DSI v Trstu govorili predsednik društva Sergij Pahor, Tatjana Oletič, predsednica Mosp-a Maruška Guštin in Neža Kravos ter urednica zbornika Drage Nadia Roncelli. Eno od štirih srečanj letošnje Drage organizatorji želeli posvetiti vprašanju (ne) odnosa med generacijami oz. vprašanju konfliktnih odnosov, gledanja na identiteto in vključevanja v ustanove slovenske manjšine: o tem bo v petek popoldne ob 16.30 potekala okrogla miza, na kateri bodo govorili psihiater Hektor Jogan, kulturni delavec Damijan Paulin, šolnik Ivan Peterlin ter predstavniki mladih Julija Berdon, Neža Kravos in Jernej Šček.

Slovenci v Italiji smo se oz. se bo mo letošnji spomnili dveh obletnic: 90-letnice požiga Narodnega doma v Trstu in 80-letnice ustrelitve bazoviških junakov. Pri DSI pa so se odločili, da eno od letošnjih Draginih srečanj posvetijo tretji obletnici, 90-letnici Koroškega plebsicita in današnjemu položaju slovenske narodne skupnosti na avstrijskem Koroškem na političnem, gospodarskem, cerkvenem in kulturnem področju: o tem bodo v soboto ob 16.30 govorili novi predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev Zdravko Inzko, gospodarstvenik Karel Hren, duhovnik Jože Marketz in kulturni delavec Janko Zerzer.

Nedelja, 5. septembra, bo tradicionalno posvečena dvema predavanjema: po maši, ki jo bo ob 9. uri daroval škof vikar za goriške Slovence msgr. Oskar Simčič, bo ob 10. uri predavanje asistentke za filozofijo na Teološki fakulteti v Ljubljani in na Univerzi v Mariboru Mateja Pevec Rozman na temo Etika in sodobni človek - kaj vodi v srečno življenje?, kjer bo govornica poskusila odgovoriti na vprašanje, kako preživeti sedanj trenutek, ki ga prepletajo individualizem, relativizem in pluralizem. Drago 2010 bo popoldne ob 16. uri sklenil pisatelj Drago Jančar, ki bo govoril na temo Pisatelj med umetnostjo in angažmajem oz. o smiselnosti vztrajati na estetsko zahtevnih kriterijih v umetnosti oz. s posegi v javnost spričo vse bolj družbeno brezobzirnega in kulturno provincialnega vzdušja današnje Slovenije.

Tudi letos bodo udeležence Drage pričakale stojnice s knjigami in publikacijami. Med njimi si bo za ceno petnajstih evrov mogoče priskrbeti tudi zbornik lanskih 44. študijskih dni Draga 2009 z naslovom Slovenci v obdobju globalizacije, ki je izšel pri založbi Mladika, vsebuje pa vsa predavanja, pozdrave in posege v razpravo na lanski Dragi. Draga 2010 bo pričakala tudi nekaj pomembnih gostov: tako bo v petek navzoč minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš, za nedeljo pa je napovedana prisotnost predsednika Slovenske demokratske stranke in bivšega slovenskega premiera Janeza Janše.

Ivan Žerjal

Študijske dneve Draga, koncert skupine Perpetuum Jazzile in Festival mladinske ustvarjalnosti so včeraj dopoldne predstavili v prostorih DSI

KROMA

OPČINE - V parku Finžgarjevega doma začetek Festivala mladinske ustvarjalnosti

Novost čustvena delavnica

Včeraj popoldne začela z delom gledališka delavnica - Udeleženci se bodo vključili tudi v program 45. študijskih dni Draga 2010

OPČINE - V parku Finžgarjevega doma na Opčinah se je v organizaciji Mladih v odkrivanju skupnih poti včeraj začel Festival mladinske ustvarjalnosti, ki bo trajal do sobote. Mladi udeleženci pobude, ki poteka že nekaj let in predstavlja nekakšno nadaljevanje in zaključek Drage mladih (20. izvedba te pobude je potekala julija letos v Mariboru), se bodo v tem tednu preizkusili v štirih delavnicah: že včeraj je namreč pričela z delom gledališka delavnica, ki jo vodita Helena Pertot in Patrizia Jurinčič. Udeleženci (do včeraj dopoldne se jih je prijavilo enajst, delavnica pa bo potekala vsak dan od 17. ure do 18.30) bodo naštudiralni predstavo, katere besedilo sta napisali voditeljici sami, rezultat dela pa bodo prikazali v soboto zvečer na zaključni produkciji.

Danes bo ob 18.30 zaživela časnikarska delavnica, ki jo bosta vodili Julija Berdon in Breda Susič, v kateri se bodo udeleženci seznanili z različnimi vrstami medijev, to pa bo tudi priložnost za pridobivanje novih mladih peres za mladinsko prilogo revije Mladika Rast. Mirjam Malalan bo vodila mednarodno delavnico, ki bo zaživela v četrtek zvečer ob 20. uri.

Novost letošnjega festivala predstavlja čustvena delavnica z naslovom Čutim, čutiš, čutimo... koliko je to res v današnji družbi? - uvajanje v svet čustvenih vzgibov, ki jo bosta vodila Kristina Martelanc in Adam Selj, predvidoma pa bo potekala jutri in v četrtek ob 15. uri.

Udeleženci Festivala mladinske ustvarjalnosti se bodo drugače vključili tudi v program 45. študijskih dni Draga 2010.

Včeraj so se zbrali udeleženci gledališke delavnice

KROMA

FJK - 13. septembra začetek pouka

V šolske klopi bo sedlo 143.294 učencev in dijakov

TRST - V ponedeljek, 13. septembra, se bo v okviru novega šolskega leta 2010-2011 v Furlaniji-Juljski krajini začel pouk za 143.294 učencev in dijakov, ki bodo obiskovali 7.138 razredov. Podatke je včeraj posredovala deželna šolska ravnateljica za FJK Daniela Beltrame, po besedah katere so v naši deželi tudi rešili vse težave organizacijskega značaja. Tako je bilo mogoče izdati dovoljenje za več oddelkov v vrtcih, pa tudi za povečanje števila osnovnošolskih razredov s celodnevni poukom, pa tudi zagotoviti srednje število dvourne soprisotnosti v razredih osnovne šole. Z zagotovitvijo večjega števila učnih moči je bilo tudi mogoče zagotoviti nadaljevanje pomenljivih didaktičnih projektov, meni Beltramejeva, ki dodaja, da bo vseh učiteljev in profesorjev v šolah v FJK 12.222, katerim je treba dodati še 49 novih učnih moči, ki so jih dosegli v teku avgusta. V vrtcih in osnovnih šolah ostaja v veljavi učni model štiridesetih tedenskih ur pouka, medtem ko se družine lahko odločijo za

DANIELA BELTRAME

KROMA

pouk 25 ur tedensko. Število učnih mest, ki se bodo sprostita zaradi upokojitvev, bo po besedah Beltramejeve večje od števila mest, ki jih bo ministrstvo črtalo: sprostito se bo namreč 352 mest, medtem ko se jih bo črtalo 258 (sprva se je mislilo črtati 397 mest, a so jih rešili 139). Šolski sistem v FJK pa po besedah deželne šolske ravnateljice pestita v prvi vrsti dve težavi: pomanjkanje ravnateljev, zaradi česar morajo ravnateljice prevzeti vodstvo večjega števila šol, in zastareli pravni status učnega osebja.

POMORSKA LINIJA APT - POMORSKA LINIJA
IDEALNA POVEZAVA
GRADEŽ - TRST
VOŽNJE* OD 1. JUNIJA DO 11. SEPTEMBRA 2010
razen ob ponedeljkih

Odhod iz TRSTA	Prihod v GRADEŽ	Odhod iz GRADEŽA	Prihod v TRST
Pomol Audace	Pomol Torpediniere	Pomol Torpediniere	Pomol Audace
8.00	9.15	9.30	11.00
13.00	14.30	15.00	16.30
16.50	18.20	18.30	20.00

PRODAJA VOZOVNIC NA KROVU
Enosmerna vožnja € 5,70
Povratna vožnja € 8,65
(Vozovnica velja samo v dnevu izdaje)
ZELENI TELEFON: 800-955957
Promocijske cene za imetnike FVG Card in voucherev Family Club Turismo FVG

Imenski abonmaji:
10 voženj € 34,20
50 voženj € 68,35
Kolo € 0,70 (za vsako vožnjo lahko sprejmemo le 2 kolesi)

* ob ugodnih morskah in vremenskih pogojih

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

ACEGAS-APS - Omejitve prometa po ulicah Rossetti in Valdirivo

Stare cevi za plin nadomeščajo s sodobnimi

Javna dela se bodo začela prihodnji teden, trajala pa bodo več mesecev

Družba Acegas-Aps bo prihodnji teden začela nadomeščati cevi, ki služijo za dobavo plina na območju Ul. Rossetti in Ul. Valdirivo. Točneje bodo dela na koncu Ul. Rossetti blizu sejmišča in v Ul. Vergerio ter v Ul. Valdirivo, Ul. S. Lazzaro, Ul. Torrebianca in Ul. Zonta. Javna dela na obeh območjih bodo trajala več mesecev. Na območju pri Ul. Rossetti naj bi se končala po 150 dneh (v Ul. Rossetti naj bi trajala 60 dni), pri Ul. Valdirivo pa v roku 90 dni. V tem obdobju bodo seveda neizogibne nevarnosti za promet, saj bo promet v zgornjem delu Ul. Rossetti in na odseku Ul. Valdirivo med Ul. Carducci in Ul. Roma le po enem pasu.

Javna dela, ki so v okviru večjega projekta za obnovo podtalne plinske mreže družbe Acegas, so predstavili včeraj na županstvu prvi občan Roberto Dipiazza ter izvedenci podjetja Acegas-Aps Enrico Altran, Paolo Toscano in Giulio Bernetti. Kot so povedali, so podzemne cevi iz litega železa - nekatere so še iz fašističnega obdobja - v mnogih cestnih predelih docela obrabljene in je zato nujna posodobitev. Toda Acegas starih ne do nadomestila z novimi, tudi ker bi to pomenilo zapreti ulice in koptati do cevi. Nasprotno, v notranjosti zastarelih cevi, v katerih bodo dobavo plina predhodno prekinili, bodo napeljali nove, sodobnejše cevi. Na območju pri Ul. Rossetti bodo napeljali nove cevi v dolžini skupno 2.520 metrov, na območju pri Ul. Valdirivo pa skupno 645 metrov. V Ul. Rossetti bo promet, kot rečeno, delno po enem pasu, začasno pa bodo predvidoma zaprili za promet (delno ali v celoti in vsekakor za največ dva dni) ulice Pascoli, dei Leo, Porta, Redi, Gambini, Girardi, Eremo, Ananian, Settefontane in Ghirlandaio. Javna dela na tem območju bodo stala 600 tisoč evrov. Začasno zaprtje nekaterih ulic za promet bo mogoče tudi na drugem območju, točneje se bo to lahko zgodilo v Ul. Mercadante in Ul. XXX Ottobre (na križišču z Ul. Valdirivo). Dela na tem območju bodo stala 200 tisoč evrov. Ob vsem tem so včeraj opozorili, da bo treba v tem okviru namestiti nove priključke za dobavo plina v stavbe. V tem smislu so povabili lastnike stanovanj oz. upravitelje poslopij, da izpolnijo pravočasno vse obveznosti. Zelo oster je bil v tej zvezi Dipiazza, ki je v primeru zamud celo zagrozil, da »jih bomo pustili brez vode in plina«. (ag)

Začetek javnih del so predstavili župan Dipiazza in izvedenci družbe Acegas-Aps

KROMA

DOLINA - V gostilni pri županstvu

Prepir in kraja

Bivši zaročenki ukradel avtomobil in končal ... v zapor

Nedeljsko popoldne v dolinski gostilni je imelo za Tržačana, 38-letnega C.M.-ja, epilog v zaporu. Moški se je v družbi prijateljev in prijateljic v gostilni Pane e ortiche v bližini dolinskega županstva sprl z nekdanjo 41-letno zaročenko, prav tako iz Trsta. Po besedah so prišle na vrsto roke, nato še pesti. Nazadnje je moški segel po ključu avtomobila nekdanje zaročenke in v družbi prijatelja zapustil gostilno, sedel v ukradeni avtomobil, povabil prijatelja, naj prisede, in oba sta se odpeljala. Ženska je poklicala dolinske karabinjerje ter se nato podala v katararsko bolnišnico, kjer so ji zdravniki nudili prvo pomoč.

Dolinski karabinjerji so medtem obvestili miljske kolege o dogodku. Posredovali so jim podatke o prenapetosti. Možje postave so telefonsko poiskali moškega, ta jim je

odgovoril, da se nahaja v tujini. Karabinjerska izvidnica pa se je podala na njegov dom in pred blokom odkrila ukradeni avtomobil. Nekaj minut kasneje so karabinjerji potrkali na vrata stanovanja prenapetega moškega ter ga aretirali in ga odpeljali v zapor. Na sodišču se bo moral zagovarjati pred obtožbo ropa.

Ukradeni avtomobil so včeraj vrnil zakoniti lastnici, preiskavo pa so v svoje roke prevzeli karabinjerji poveljstva v Istrske ulice, da bi izsledili prijatelja, ki se je v soboto ponoči odpeljal s C.M.-jem z ukradenim avtomobilom. Ženska jim ni hotela posredovati njegovih podatkov, čeprav ga pozna. Zato bo skušal javni tožilec med prvim zaslišanjem prepričati aretirane moškega, naj sodeluje v pravico in pove, kdo se je odpeljal z njim z ukradenim avtomobilom.

PRISTANIŠČE Varnostni pregled trajektov

Tržaško pristaniško poveljstvo je sredi preteklega tedna sodelovalo pri vsedravnih varnostni akciji pregledov na trajektih. Ekipe, ki so jo sestavljali oficir in štirje podoficirji je v tržaškem in gradeškem pristanišču pregledala tri trajekte, dva italijanska, enega tujega.

Med pregledi so izsledili pet nepravilnosti, vse na italijanskih trajektih. Eden od trajektov ni imel potrdila o vsakoletni inšpekciji, na enem od trajektov so bila tla v podpalubju spolzka. Člani inšpektorske ekipe so nadalje ugotovili pomanjkanje informacij o varnosti za potnike, eden od navtičnih dnevnikov pa ni bil vsakodnevno urejen.

Ekipe pristaniškega poveljstva je določila rok za odstranitev pomanjkljivosti, iz tiskovnega sporočila pa izhaja, da le te niso bile posebno hude in da niso imele vpliva na varno plovbo potnikov in članov posadke.

Alkohol povzročil težave pri parkiranju

V nedeljo, malo po 13. uri, je volkswagen golf pripeljal na Trg Ospedale. Avtomobilist je zagledal prost parkirni prostor in zavil, da bi parkiral vozilo. Opravilo pa je bilo zanj, očitno, prezahtevno, da bi ga izpeljal brezhibno. Preden je zavil v parkirni prostor, je namreč pognal avtomobil na pločnik in malo je manjkalo, da bi podrl mimoidočega pešca. Tudi vhod v parkirni prostor je bil problematičen. Volkswagen golf je najprej s prednjim delom oplazil na desni strani parkirani citroen C3, svojo vožnjo pa je končal v zidu. Trk je bil tako močan, da je z zida odpadel omet.

Na kraju so posegli mestni redarji, ki so kmalu ugotovili, kaj tiči za voznikovimi težavami s parkiranjem. Opravili so mu alkotest, in sicer dvakrat, kot to predvideva zakon. Prvič je »izdihal« 1,32 grama alkohola na liter, drugič še nekoliko več: 1,47. Redarji so za moškega (G.F., 65 let) uvedli zakonsko predviden kazenski postopek. Zaradi kršitve 186. člena prometnega zakonika mu bodo zasolili globo v višini od 800 do 3.200 evrov z aretacijo do šestih mesecev, zaseg vozila za dobo do 180 dni in odvzem vozniškega dovoljenja za dobo od šestih mesecev do enega leta. Poleg tega bo ob 10 točk na vozniškem dovoljenju.

Prehiteval čez belo črto

Na svojem skuterju se je peljal po Ul. Molino a vento navzdol proti Trgu Garibaldi, ko je, malo pred semaforiziranim križiščem, prehitel kolono avtomobilov kar čez belo črto. Nedovoljeno prehitevanje je opazila izvidnica mestnih redarjev, ki je ustavila voznika, 24-letnega A.L.-ja, mu prisolila 150 evrov globe in mu odvzela vozniško dovoljenje.

Hiter poseg preprečil samomor

Moški srednjih let je včeraj zjutraj na barkovljanski obali nameraval storiti samomor. Mimoidoči so poklicali policijo, hitro pomoč in luško kapitanijo, ki je posegla z motornim čolnom. Po dolgem prepričevanju se je moški odrekel nameri ter se predal negi zdravstvenega osebja.

DRUDI REPENTABOR Bandelli: odborništvo za Kras

Bodoča tržaška občinska uprava bi morala uvesti odborništvo za Kras, da bi približala sledila tamkajšnjemu dogajanju in zadovoljila potrebe kraškega območja. Tako je predlagal vodja združenja Un'altra Trieste-Drugi Trst Franco Bandelli med sobotno predstavitevjo gibanja Un altro Monrupino-Drugi Repentabor na Colu. Obenem je napovedal skorajšnje odprtje »okenca za Kras« na Opčinah, s katerim namerava Un'altra Trieste posvetiti pozornost kraškemu ozemlju. Kajti »Kras ne sme biti zgolj mestni privesek, temveč mora biti steber za za turistični razvoj celotnega ozemlja,« je poudaril nekdanji občinski odbornik za javna dela, ki je trditve podkrepil s primerom: številni turisti, ki se izkrcajo z ladij za križarjenje, se ustavijo v mestu, ker jih nihče ne usmeri na Kras, kjer bi lahko spoznali naravne lepote območja in njegove visoko kvalitetne vinske in gastronomske proizvode.

Na srečanju je bil v repentabski občini bivajoči tržaški občinski svetnik Claudio Frömmel imenovan za referenta Un'altra Monrupino-Drugega Repentabra.

NASELJE SV. SERGIJA - Končal se je prvi del Rdečega praznika, ki ga skupaj prirejata SKP in SIK

Vrsta aktualnih tem

Praznik se je začel z okroglo mizo o družbi FIAT v Italiji in v Srbiji, nadaljeval pa se bo ta petek z razpravo o zaščiti okolja

Z okroglo mizo o federaciji levice se je v nedeljo v Ljudskem domu v Naselju sv. Sergija zaključil prvi del prvega pokrajinskega Rdečega praznika, ki ga skupaj prirejata pokrajinski tajništvi Stranke komunistične prenovne in Stranke italijanskih komunistov. Na okrogli mizi je sodeloval tudi državni glasnik federacije levice Cesare Salvi, srečanje pa je uvedel deželni svetnik SKP Igor Kocijančič.

Rdeči praznik zaznamuje poleg glasbenih prireditev in dobro založenih kioskov vrsta razprav o aktualnih temah. Praznik se je začel v petek z okroglo mizo na temo družba FIAT v Italiji in v Srbiji, nadaljeval pa se bo ta petek ob 18.30 z razpravo o zaščiti okolja. O tem bosta govorila član državnega sveta federacije levice Nicola Atalmi in Lino Santoro iz pokrajinskega SKP. Dan kasneje bo javno srečanje z izvoljenimi predstavniki SKP in SIK o prihodnjih upravnih volitvah. V nedeljo pa bo javno srečanje o političnem stanju v Italiji, o katerem bo govoril državni tajnik SKP Paolo Ferrero. Tako v soboto kot v nedeljo zvečer bo ples s skupino Duo Melody.

Z leve: Stojan Spetič, Bruna Zorzini Spetič, Cesare Salvi, Giuliana Zagabria in Igor Kocijančič

KROMA

OPČINE - V nedeljo ob 66. obletnici smrti

Ustreljene kurirke in partizani v spoštljivem spominskem objemu

Besede skavtov in tabornikov na pokopališču in pred spomenikom

Velika množica ljudi se je v nedeljo na Opčinah poklonila spomenu prebeneških kurirk in partizanov, ki so jih Nemci ustrelili v dolinici na Mandriji pred 66 leti: devet mladih ljudi, združenih v idealu svobode, ki so za ta ideal darovali svoja življenja.

Ko so pred leti na kraju smrti postavili spomenik, so si mladi, taborniki in skavti, prevzeli odgovornost za negovanje spomina na takratne mlade žrtve. Zaobljubo so letos obnovili z množično prisotnostjo in z besedami, ki sta jih skavt Matia Mosenich in tabornica Katerina Iscra izrekla, prvi na openskem pokopališču, kjer počivajo posmrtni ostanki kurirke Marije Grmek ter partizanov Balda Boleta in Mira Metlikovca, druga ob spomeniku na Mandriji, kjer so utrnila tudi življenja petih mladih prebenežanskih kurirk - Angele in Mire Bandi, Slave Grahonja, Ane Parovel in Elvire Kocjancič - ter partizana Leopolda Mervica, ki počiva na domačem, devinskem pokopališču.

Udeleženci spominske slovesnosti so se ob lepem vremenu podali po poti, ki so jo prehodili padli pred usodnimi strelji, od nekdanje karabinjerske postaje, sedanje pošte, kjer so bili mladi borci za svobodo zaslišani, do hišne številke 16 v sedanji Ul. Salici, kjer je bila nemška komanda. Mnogim starejšim udeležencem je spomin poletel v tista težka, krvava leta. Ob domačinih, članih VZPI-ANPI z Opčin, od Banov, od Ferlugov in od Piščancev, so se komemoracije udeležili predstavniki partizanskih organizacij iz Nabrežine, Proseka-Kontovela, Repentabra, Trebč, ter seveda iz Doline in Prebenega. Na slovesnosti je ob besedah spomina zadonela pesem iz mladih grl dekliske pevske skupine Vesele pomladi ter borbeno pesem iz partizanske epopeje moškega pevskega zbora Tabor.

Zgoraj sprevod po Opčinah, spodaj slovesnost na kraju smrti

KROMA

OBAČILA IN OBUTEV - Poletna sezona

Razprodaje samo še nekaj dni

Čas se izteka, poletnim razprodajam namreč. Predpisani rok se še ni iztek, vendar so trgovine z oblačili in obutvijo v izložbe že namestile ponudbo za jesensko-zimsko sezono. Drugi del izložb pa je praviloma prepleten z velikimi napismi, ki mimo očeh nagovarjajo z »neponovljivimi cenami«. Na izhodno ceno naj bi popusti znašali tudi do 70 odstotkov, kar je seveda

po eni strani vabljivo, po drugi pa se lahko kot nakupovalec vprašaš, koliko je pravzaprav posamezen artikel vreden oz. koliko je stal trgovca. Kakor koli že, že bežen pogled na cene jesensko-zimskih oblačil in dodatkov nam razkrije, da so precej višje od poletnih. Morda na to računajo trgovci in skušajo v zadnjih dneh razprodaj privabiti čim več kupcev.

LAJNARJI - Na zadnjo avgustovsko nedeljo

Od leta 1954 se zbirajo pri maši pri Marijini kapelici

Mašo je daroval msgr. Franc Vončina, pel pa je rojanski cerkveni pevski zbor

KROMA

Vsako leto je zadnjo nedeljo v avgustu pri Lajnarjih nad Rojanom pri Trstu tradicionalna sveta maša na prostem pri Marijini kapelici. Kapelica stoji od leta 1954 in je lično urejena ter okrašena s cvetjem, zanjo z ljubeznijo skrbijo vaščani. Vsakoletno pobudo pa ohranjata rojanska verska skupnost in vaška skupnost Lajnarji-Piščanci. V nedeljo se je ob krasnem vremenu pri maši zbrala lepa množica vernikov, obred je daroval bivši škofov vikar msgr. Franc Vončina, ki po smrti dolgoletnega kaplana msgr. Stanka Zorka že več let skrbi za slovenske vernike v Rojanu, pel pa je rojanski mešani cerkveni pevski zbor.

Ul. S. Michele zaprta za promet (od 9. do 17. ure)

V Ul. S. Michele so včeraj začeli s prenovo javne razsvetljave. Zaradi del, ki bodo trajala največ 20 dni, so uvedli nekatere prometne spremembe. Tako bo ulica od 9. do 17. ure ob delavniki zaprta za promet, z izjemo stanovalcev, javnih prevozov in vozil za hitro pomoč.

Opčine: brcnil v šipo

Zakonske tegobe so ga tako prizadele, da je v trenutku jeze brcnil v šipo izložbe prodajalne igrač na Opčinah in jo poškodoval. Zgodilo se je v nedeljo zvečer. Izbruh jeze je opazil gozdni stražnik, ki je obvestil policijo. Ko so se agenti pripeljali na kraj, se je moški še nahajal v bližini, da so ga takoj izsledili in legitimirali. 28-letni S.D. se bo moral pred sodniki zagovarjati pred obtožbo poškodovanja tuje lastnine.

Prosjačili sta

»na prepovedanem mestu«

Pred sedmimi leti je tržaški župan Roberto Dipiazza izdal odredbo, s katero je prepovedal prosjačenje v mestnem središču. Na podlagi te odredbe so mestni redarji v nedeljo ustavili romunski državljanki, ki sta prosjačili v tem za prosjake prepovedanem predelu. C.A.O. je prosjačila na Trgu sStare mitnice, C.M.N. v križišču Ul. Bante in Ul. S. Nicolò. Obe sta imeli pri sebi veljavna osebna dokumenta, izjavili pa sta, da prenočujeta pri Karitasu. Po legitimaciji so ju moške postavile odslovili in pozvali, naj ne nadaljujeta z »nelegalnim dejanjem«.

Razpis za 1.600 mest policijskih gojencev

Tržaška kvestura obvešča, da je bil izdan razpis za 1.600 mest gojencev policije. Vzorec za prijavo na razpis posredujejo na kvesturi. Rok za prijavo zapade 23. septembra. Pogoji: dokončana višja srednja šola, starost do 30 let, višina najmanj 1,65 m za moške in 1,61 za ženske. Vse dodatne informacije posreduje urad za osebje - oddelek za natečaje na tržaški kvesturi (tel. št. 040/3790574).

HAAG - Sodišče za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije

Začetek sklepnega sojenja hrvaškimi generalom

Ante Gotovina, Mladen Markač in Ivan Čermak so obtoženi vojnih zločinov nad hrvaškimi Srbi

HAAG - Na Mednarodnem sodišču za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije se je včeraj začel sklepní del sojenja hrvaškimi generalom Anteju Gotovinu, Mladenu Markaču in Ivanu Čermaku, ki so obtoženi vojnih zločinov v operaciji Nevihta leta 1995. Tožilec Alan Tieger je v sklepní besedi poudaril, da so bili zločini posledica skupnega zločinskega podviga.

Zločini, ki so bili med in po Nevihti storjeni nad srbskim prebivalstvom, so posledica prizadevanj snovalcev skupnega zločinskega podviga, je dejal Tieger na sojenju, ki ga danes prenaša hrvaška televizija HTV.

Tožilec je spomnil, da so Nevihto sprožili 4. avgusta 1995, ko je hrvaška

vojska začela operacijo s ciljem osvoboditve ozemlja, ki je bilo pod nadzorom Srbov od leta 1991. Ni bil sporen cilj osvoboditve, temveč namen hrvaškega političnega vrha, da to okoliščino izkoristi za odstranitev srbskega prebivalstva z območij, na katerih je potekala vojaška operacija, je povedal Tieger.

Poudaril je, da so sicer v vojni nedvomno trpeli tudi hrvaški civilisti.

Tieger je ponovil tezo tožilstva, da so hrvaški vojaki s topniškim ognjem napadli civilne tarče v mestih, kot so Knin, Benkovca, Obrovac in Gračac. Izpostavil je, da je napadom poveljeval Gotovina ter da so sledili srečanju pokojnega Tudma-

na in njegovih sodelavcev, med katerimi so bili tudi takratni obrambni minister Gojko Šušak ter Gotovina in Markač. Dodal je, da so vojaki Gotovine in Markača ropali srbske hiše, potem ko so prebivalci zbežali, ter da so ubijali civiliste, ki so ostali. Tieger bremeni obtožence tudi zato, ker niso kaznovali storilcev teh zločinov, ki jih je hrvaška stran zanikala.

Haaško tožilstvo za tri hrvaške generale zahteva dolgoletne zaporne kazni. Za Anteju Gotovino zahteva 27 let, za Mladena Markača 23, za Ivana Čermaka pa 17 let zapora. Obramba hrvaških generalov po drugi strani predlaga, naj Gotovino, Markača in Čermaka oprostijo obtožb.

Skupna obtožnica trojico bremeni osebne in poveljniške odgovornosti za zločine proti človečnosti in vojne zločine proti srbskim civilistom na širšem območju Knina med in po operaciji Nevihta poleti 1995. Sojenje proti trojici se je začelo 11. marca 2008. Markač in Čermak sta se predala haaškemu sodišču leta 2004, Gotovino pa so, potem ko je bil več let na begu, aretirali v Španiji leta 2005. (STA)

RUSIJA - Tudi predsedniška kandidatura?

Putin namerava ostati v politiki

Do kod seže pogled Vladimirja Putina?

ANSA

MOSKVA - Ruski premier Vladimir Putin je včeraj izjavil, da namerava ostati v politiki še kar nekaj let, vendar pa ni potrdil, ali se bo leta 2012 znova potegoval za predsedniški položaj. V pogovoru za časnik Kommersant je tudi poudaril, da ni "odvisen" od javnomnenjske podpore. "Imam le dve možnosti: ali gledam z obrežja, kako voda odteka in kako stvari propadajo, ali pa se angažiram," je dejal Putin. "Jaz se raje angažiram," je dodal.

V Rusiji se glasno ugiba, ali se bo Putin, ki še vedno velja za najvplivnejšega ruskega politika, po izteku mandata Dmitrija Medvedjeva vrnil v Kremelj. O načrtih za volitve Putin pravi: "Zanimajo me tako kot ... nameval sem reči 'tako kot vse ljudi', vendar me v resnici zanimajo bolj!" "Vendar iz tega ne delam fetiša," je dodal. V intervjuju, ki ga je imel minuli teden med vožnjo z ladjo po Sibiriji, je Putin dejal, da zgradi stabilne in uravnotežene države ni tako preprosto kot peči palačinke. "Nekaterim državam tega nikoli ne uspe doseči. V drugih se to vleče desetletja. To ni tako kot peči palačinke," je bil slikovit Putin.

57-letni Putin in 44-letni Medvedjev še nista razkrila, ali bosta kandidirala na predsedniških volitvah leta 2012, sta pa povedala, da se bosta dogovorila, kdo od njiju bo kandidiral in da ne bosta tekmovala drug proti drugemu. Poletje sta izkoristila tudi za postavljanje pred fotografskimi objektivimi. Medtem ko je Medvedjev srkal čaj s pevcem skupine U2 Bonom, je Putin lovil kite na ruskem Daljnem vzhodu.

Za Anteju Gotovino (desno) tožilec zahteva 27 let, za Mladena Markača (zgoraj levo) 23, za Ivana Čermaka (zgoraj desno) pa 17 let zapora, medtem ko obramba predlaga njihovo oprostitev

SLOVAŠKA - Petdesetletnik ubil šest ljudi, nato pa ustrelil še sebe

V streljanju v Bratislavi več mrtvih

Ranjenih je bilo devet oseb, od tega ena huje - Napadalec je streljal skozi okno na mimoidoče na prometni ulici v predmestju Bratislave

BRATISLAVA - V predmestju Bratislave je moški iz zaenkrat še neznanega razloga začel streljati in pri tem ubil šest ljudi, štiri ženske in dva moška, devet pa jih je ranil. Storilec si je na koncu sodil sam.

Do napada je prišlo na prometni ulici v severozahodnem predmestju Bratislave, imenovanem Devinska Nova Ves, nedaleč od otroškega vrtca in supermarketa. Moški je začel streljati okoli 10. ure dopoldne, po navedbah očitvidcev pa je streljal skozi okna in na ključne mimoidoče na ulici. Storilec - šlo naj bi za moškega v 50. letih - si je sodil sam, ko ga je obkolila policija. Napadalec, ki je bil oborožen s puško in dvema pištolama, še niso identificirali. Policija pa je sporočila, da motiv napada še ni znan.

Po dosedanjih informacijah je v napadu umrlo šest ljudi, devet - med njimi triletnega otroka - so jih prepegljali v različne bolnišnice, večinoma zaradi strelnih ran na rokah in nogah. En ranjenec je v kritičnem stanju, med ranjenimi pa je tudi policist. Bilo je še ne-

kaj manjših poškodb, ki pa so jih oskrbeli na kraju dogodka.

Slovaška premierka Ivetta Radičova je svojcem žrtev izrazila sožalje in je v stalnem stiku z notranjim ministrom Danielom Lipšicem, sproti pa jo obveščajo tudi o zdravstvenem stanju ranjencev. Slovaški dnevnik SME je pred tem na svoji spletni strani poročal, da naj bi bil morilec 15-letni odvisnik od drog, ki se je po svojem morilskem pohodu ustrelil. Po poročanju slovaških medijev je napadalec napadel romsko družino, ki je živela nad otroškim vrtcem.

Tovrstni napadi so precej pogosti v ZDA, a se jih zadnja leta več zgodilo tudi v Evropi. Zadnji huji se je zgodil junija v Veliki Britaniji, kjer je taksist ubil 12 ljudi, nato pa je ustrelil še sebe. Marca lani je 17-letnik v Nemčiji ustrelil 15 ljudi, med njimi deset dijakov in tri učitelje. Tudi v tem primeru si je storilec sodil sam. Na Finskem je septembra 2008 22-letni študent ustrelil deset študentov in profesorja, nato pa je naredil samomor. (STA)

Najmanj sedem ljudi je umrlo v streljanju na bratislavski ulici

ANSA

Na jugu Afganistana ubitih sedem ameriških vojakov

KABUL - V dveh incidentih je bilo včeraj na jugu Afganistana ubitih sedem ameriških vojakov, so potrdili v misiji Isaf, kjer pa drugih podrobnosti o eksplozijah ob cesti podstavljanih bomb niso navedli. Število ameriških vojakov, ki so bili v zadnjih treh dneh ubiti na vzhodu in jugu Afganistana, se je tako povzpelo na 14. Letos je bilo v državi pod Hindukusem ubitih že 478 tujih vojakov, piše na spletni strani www.icasualties.org.

Besson: Francija zaostruje

politiko priseljevanja

PARIZ - Francoski notranji minister Eric Besson je včeraj na temo Romov napovedal nadaljnjo zaostritev francoske politike priseljevanja. Kot je dejal, bo Francija uvedla zakonodajne spremembe, ki bodo predvidevale izgon tujcev, če bodo ti predstavljali grožnjo javnemu redu ali če bi jih zalotili pri "agresivnem beračenju".

Francija po napovedih Bessona predvideva zakonski amandma, v skladu s katerim bodo lahko učinkoviteje ukrepile proti družbam trgovcev z ljudmi iz Romunije in Bolgarije. Osnutke sprememb zakonodaje naj bi francoskemu parlamentu predložili 27. novembra, spremembe pa naj bi se nanašale predvsem na tujce, ki prekoračijo trimesečno dovoljeno bivanje v državi in ostanejo, ne da bi ponovno zaprosili za dovoljenje za bivanje, za kar pa veljajo strožja pravila.

Tropska nevihta Earl se je okrepila v orkan, ki je že dosegel Karibe

CIUDAD DE MEXICO - Tropska nevihta Earl, ki je od sobote divjala nad Atlantikom, se je po podatkih ameriškega Nacionalnega centra za orkane v Miamiu na Floridi včeraj okrepila v orkan 2. stopnje, ki je v noči na ponedeljek že dosegel vzhodno Karibsko otočje. Na otokih Antigua in Barbuda, Guadeloupe, Angvila ter na drugih otokih Malih Antilov, ki ločijo odprti Atlantski ocean od Karibskega morja, so že izdali opozorilo pred orkanom, ki v svojem centru divja z vetrovi s hitrostjo 175 kilometrov na uro.

Po napovedih pristojnih oblasti naj bi se moč vetrov še okrepila, orkan pa naj bi najprej dosegel severovzhodni del otočja in se potem pomaknil proti severozahodu, nato pa v smeri vzhodne obale ZDA.

GORICA - Zahteva občinske opozicije ni prodrla

Uprava zavrnila peticijo proti vzpenjači na grad

»Ko bi projekt okrnili, bi morali deželi FJK vračati denar« - Za kabino pa še vedno ni denarja

GORIŠKI GRAD

BUMBACA

Goriška občina se ne bo odrekla vzpenjači na grad. Občinski odbor je na zadnjem zasedanju sprejel sklep, s katerim je zavrnil zahtevo Foruma za Gorico in številnih občanov, ki so s peticijo želeli preprečiti gradnjo strukture za mehansko povezavo med Travnikom in grajskim naselem. Predstavniki Foruma za Gorico, ki menijo, da je dvigalo na grad povsem nepotrebno in ekonomsko nevzdržno za malo mesto, kot je Gorica, so julija v nekaj dneh zbrali kar 245 podpisov občanov, ki pa jim uprava ne bo ugodila.

Sklep občinskega odbora podrobno pojasnjuje razloge, zaradi katerih občina ne namerava blokirati postopka za gradnjo strukture za vzpenjačo. Problem je po oceni desnosredinske uprave predvsem v tem, da bi okrnjenje celotnega projekta prekvalifikacije Travnika, v katerega spada tudi povezava z gradom, občino prisilila k vračanju denarja deželi Furlaniji-Juljski krajini, vključeno s sredstvi, ki so bila že porabljena. »Tudi Brancatijeva uprava, ki je namestila izključiti vzpenjačo iz projekta, je na posled letu 2005 odobrila izvršni projekt, v katerem je bila predvidena struktura za mehansko povezavo,« opozarjajo na občini, kjer pa spominjajo, da je levosredinska uprava iz načrta izključila kabino, za katero zaenkrat še nimajo denarja.

Občina Gorica je vsekakor pred nedavnim že izbrala podjetje, ki bo ob gradnji strukture za vzpenjačo prenovilo predor Bombi in zgradilo stopnišče na grad. Na začetku avgusta je javno dražbo za izvedbo posega, ki je vreden 2.439.000 evrov, zmaganla naveza med podjetjema Edilramon in Geosistema iz kraja San Biagio di Callalta pri Trevisu, trenutno pa je v teku podrobnejše preverjanje dokumentacije, ki je potrebno pred dokončnim imenovanjem izvajalca. Odprtje gradbišča je predvideno jeseni. (Ale)

GORICA - 80-letniku odpeljali avtomobil izpred doma

Ukradeni avto gorel

Našli so ga na solkanskem parkirišču - Požar povzročil težak kamen, položen na pedal za plin

Goričanu so avtomobil ukradli v noči z nedelje na včerajšnji dan pred domom, na vogalu med Korzom Italia in Ulico Bosizio v Gorici, še pred zoro pa so ga našli na parkirišču ob Soški cesti v Solkanu, kjer je skoraj popolnoma zgorel. Goriški in novogoriški policisti vodijo preiskavo zoper neznanca, gotovo pa je, da je bil požar na avtomobilu z italijansko registracijo povzročil. Ko ga je tat (ali tatovi) zapustil, je na pedal za plin v prižganem avtomobilu položil težak kamen, tako da je motor zagorel. Policijo so

poklicali prestrašeni sosede. Ko je 80-letni S.G. iz Gorice ugotovil, da so mu pred domom odpeljali avtomobil tipa Fiat Punto starejše izdelave, je obvestil goriško policijo, ki se je takoj lotila iskanja. Da bi preveril prav vse možne poti, ki jih je neznanec ubral, so s kraja seznanili novogoriške kolege, a so jim ti sporočili, da je bil avtomobil že najden nekaj minut pred 5. uro zjutraj. Gorel je na avtomobilu obročališču ob novem solkanskem mostu. Ogenj so pogasili gasilci. Požar je uničil motor in ves prednji

del avtomobila, ki sodi le še na odpad. Ugotovili so tudi, da je tat z njim nekam trčil, saj je bok avta hujše poškodovan.

Novogoriški policisti preiskujejo dogodek zaradi suma kaznivega dejanja poškodovanja tuje stvari; obveščena sta tudi preiskovalni sodnik okrožnega sodišča in pristojno okrožno državno tožilstvo v Novi Gorici. Policisti ugotovijo tudi, da je avtomobil ukradel nekdo, ki ga je uporabil zato, da je zakrivil kaznivo dejanje, nakar je z njegovim požigom poskusil prikriti za sabo vsako sled.

GRADIŠČE - Med sobotno vstajo nekaj vojakov poškodovanih in dve aretaciji

Nemirno v centru CIE

Kvestor Piovesana: »Bolj kot okrepitev osebja ali drastično znižanje števila pridržanih bodo učinkoviti varnostni ukrepi na strukturi«

GRADEŽ Občini skrb za priveze

Odbornica za premoženje dežele FJK Sandra Savino je včeraj z občinskim komisarjem iz Gradeža podpisala dogovor, ki prenaša na občino last državnega imetja vzdolž kanalov Moreri in Belvedere. Dogovor predaja občinski upravi nalogo izterjanja, izdajanja in obnavljanja koncesij za priveze ter njihovo vzdrževanje na ozemlju, kjer je že izvajala svoje pristojnosti. Dosedanja zmedena ureditev je bila povod za pogoste spore z uporabniki privezov. Gradeža se tiče tudi včerajšnji sklep uprave družbe Autovie Venete, ki je določila izvajalca del za izgradnjo variante državni cesti št. 352 iz Gradeža; to bo podjetje Lavajet v navezi s podjetjem GSL.

Vojska pred vhodom v CIE BUMBACA

V centru za nezakonite priseljence CIE v Gradišču bo prej ali slej prišlo do tragedije, so prepričani v policijskem sindikatu Siulp iz Gorice. Šest vojakov je bilo namreč ranjenih v soboto zvečer, potem ko je v centru spet izbruhnila vstaja. Nad vojaki, ki ščitijo obzidje strukture, so se znesli s predmeti, ki so jih našli v centru in so jih uporabili kot orožje. Obmetavali pa so jih tudi s kamenjem. Stražarji so bili lažje poškodovani, tri so sprejeli na zdravljenje v bolnišnico. Najhujše je ranjen vojak, ki se bo moral zdraviti trideset dni.

Kljub vstaji več deset priseljencev - drugi zaporedni v zadnjem tednu - tokrat nikomur ni uspел beg. »Varnostni sistem je bil učinkovit. Nihče ni pobegnil, dva najbolj zagreta upornika pa sta bila aretirana in odpeljana v zapor,« je poudaril novi goriški kvestor Pier Riccardo Piovesana, potem ko je včeraj dopoldne prvič - novo delovno mesto je prevzel v četrtetek - obiskal center v Gradišču. Še pred tem se je na občini sestal z županom Francom Tommasinijem in njegovim

odborom. Da bi dokazal bližino policijskih sil občanom Gradišča, tudi zaradi problematičnega sožitja s centrom CIE, je kvestor predlagal, da se bo tradicionalni praznik policije maja prihodnjega leta selil v Gradišče.

»Napotosti v tamkajšnjem centru so neizogibne. Iz njega bežijo posamezniki, ki nočejo biti identificirani, saj jih po identifikaciji čaka izgon iz naše države. Upoštevati pa moramo tudi dejstvo, da tam niso zaprti, temveč pridržani, zato vojski in policisti ne smejo v notranjost centra razen v primeru hudih neredov,« pojasnjuje kvestor in dodaja, da bolj kot okrepitev varnostnega osebja ali drastično znižanje števila pridržanih, kar zahtevata policijska sindikata SAP in Siulp, bodo učinkoviti varnostni ukrepi na strukturi, kot na primer povišanje obzidja in takšna ureditev prostorov, ki bo preprečevala druženje večjega števila pridržanih, množično vstajo in beg. Ta dela so že prejela avtorizacijo in so predvidena v kratkem, je potrdil kvestor.

PEVMA - Na jahališču Remuda

Konj brcnil otroka

Desetletna deklica utrpela lažji pretres možganov

Nesreča, v katero je bila vpletena deklica, je včeraj popoldne na jahališču Remuda v Pevmi povzročila velik preplah. Hudi posledic ni sreči ni bilo, otroka, ki ga je brcnil konj, pa so kljub temu sprejeli na zdravljenje v goriški bolnišnici. Reševalci, ki so posegli na kraju, so potrdili, da zdravstveno stanje deklice ne vzbuja zaskrbljenosti.

Do nesreče je prišlo včeraj popoldne po 17.30. Pripetila se je na površini jahališča, ki je namenjena učenju ježe. Deklica, ki je stara približno deset let, je v spremstvu svoje mame vadila jahanje. Po sicer skopih informacijah, ki so bile včeraj razpoložljive, je hodila ob svojem konju, iz neznanih razlogov pa se je žival nenkrat vznemirila in brcnila otroka z zadnjimi kopiti. Deklica je obležala, njena mama pa je iz razumljivega preplaha zavpila na pomoč. Na kraju je takoj posredovala rešilna služba 118, ki je otroka odpeljala v splošno bolnišnico. Deklico so pregledali na oddelku za prvo pomoč, zaradi rahlega pretresa možganov pa so jo zadržali za dodatne zdravniške preiskave.

Pevmska Remuda ARHIVSKI POSNETEK

VILEŠ-GORICA - Obvozi označeni

S sinočnjim zaprtjem odseka gradnja avtoceste stopa v živo

Dela za gradnjo avtoceste Vileš-Gorica so stopila v živo. Sinoči so prvič zaprli promet odsek hitre ceste med štandrekim krožiščem in izvozom pri Fari, kjer so začeli s premeščanjem pregrad »new jersey«; z njimi so na novo označili vozna pasova, ki bosta v času gradnje ožja. Med 21. in 6. uro zjutraj bodo z današnjim dnem in do sobote iz istega razloga zaprti tudi odsek hitre ceste med Gradiščem in Štandrežem v smeri Gorice ter ponovno odsek med Štandrežem in Faro v smeri Vileša. Obvoz so v prejšnjih dneh označili s tablamami in smerokazi. Po novem bo hitra cesta sestavljena iz dveh vozniških pasov - danes jih ima štiri -, ki bosta široka 3 metre in 75 centimetrov. Hitrost vožnje bodo z dosedanjih 80 kilometrov na uro znižali na 60, takšne razmere pa bodo trajale vse do zaključka gradbenih del, predvidoma 31. marca 2013. Vsakih 500 metrov bodo ob vozniških pasovih uredili tudi postajališča za rešilna vozila, kjer se zasebni avtomobili ne bodo smeli zadrževati.

Na krožišču pri Štandrežu so se včeraj pojavila nova cestna znamenja

BUMBACA

JADRANJE - Zaključek sezone v razredu 420

Dobro, vendar bo treba še veliko delati

Pozitiven krstni nastop Ugrina in Juretiča na dvojcu - Čupini jadralniki hitri na treningu, manj na regatah

Z državnim prvenstvom v Sennigalijah se je pred tednom dni zaključila letošnja sezona v razredu 420. V zlati skupini, kjer je nastopalo le 60 najboljših jadrancev, sta tekmovali tudi dve slovenski posadki: Matija Ugrin (Sirena) in Mirko Juretič (Čupa) in Čupini jadralniki Ingrid Peric in Chantal Zeriali. V konkurenci vseh najboljših italijanskih dvojcev je bila moška posadka po osmih plovidih 20., jadralniki pa sta bili na koncu 55.

Matija Ugrin in Mirko Juretič sta se v zlato skupino uvrstila po dobrih nastopih na državnih selekcijskih regatah, kjer sta bila 35. med več kot 100 posadkami. »Njun nastop je bil tudi na državnem prvenstvu pozitiven, saj sta se uvrstila v bistvu v najboljšo tretjino,« je ocenil trener Matija Spinazzola. Oba jadrarca nastopata v tej klasi šele prvo sezono, ostali tekme pa so starejši in z več izkušnjami. Matija Ugrin, krmar, letnik 1994, je zaključil drugi razred mehanske smeri na pomorski višji srednji šoli »Nautico«, Mirko Juretič, flokist, letnik 1995, pa je dokončal prvi razred biološke smeri na poklicnem zavodu Jožefa Štefana. »Stava perspektivna, vendar morata še veliko trenirati: pri manevrih morata biti hitrejša, hitrost morata pridobiti tudi v krmo. Končno pa smo dobili pravo kombinacijo jader,« je pojasnil trener jadrancev, ki sta prve jadrarne izkušnje pridobivala na optimistu. Na državnih regatah sta se uvrščala med 20. in 40. mestom, v posamičnih plovidih pa sta bila včasih tudi med najboljšimi petimi.

Matija Ugrin, krmar, in Mirko Juretič, flokist, sta bila na krstnem nastopu na državnem prvenstvu 20

Ženska posadka Ingrid Peric in Chantal Zeriali (obe Čupa) pa jadrata skupaj že drugo sezono, prvič letos pa sta nastopili na vseh selekcijskih regatah in, po dodatnih kvalifikacijah, tudi na državnem prvenstvu v zlati skupini: »Na treningih sta zelo hitri, včasih tudi hitrejši od moškega dvojca, na regatah pa se jima še zatakne: več napak je pri taktiki in na startih,« je nakazal Spinazzola. Ingrid Peric, krmar, letnik 1994, bo letos obi-

skovala 3. razred družboslovnega liceja Slomšek, Chantal Zeriali, flokistka, letnik 1996, pa je dokončala srednjo šolo Cankar pri Sv. Jakobu.

Ob zaključku sezone se pri Čupi že pripravljajo na novo sezono, ki se bo začela ta mesec. Posadke (pridružila se jim bo sta še Čupini jadralniki Martina Husu in Cecilia Fedel) bodo letos trenirale pri Čupi, včasih tudi z dvojico sosednjega kluba Pietas Julia. »Vadba je kakovostnejša, če je posadka več. Pri sosedih trenira pet dvojcev, tako da bomo nadaljevali s skupnimi treningi,« je napovedal Spinazzola.

Veronika Sossa

SKIROLL - Dvojno zasledovanje

Iona: 3. na DP in vpoklic med »azzurri«

Na državnem skiroll prvenstvu v dvojnem zasledovanju (klasična in prosta tehnika) v Verrayesu v Aosti se je izmed tekmovalcev kriške Mladine najboljše odrezal Nicola Iona. Potem ko je letos med mladinci že osvojil drugo mesto na državnem prvenstvu v ravnini je v nedeljo v tej zvrsti vnovič stopil na zmagovalni oder, tokrat je bil tretji. Nicola, italijansko govoreči tekmovalec s Katinare, je bil obenem deležen še enega priznanja. Prvič je bil vpoklican v državno mladinsko reprezentanco, ki bo konec prihodnjega tedna nastopila na tekmi svetovnega FIS pokala pri Cuneu. Tam bosta nastopila tudi Mateja Bogatec (med članicami) in Niki Hrovatin (mladinci). Šestnajstletni Iona je tudi na nedeljski tekmi pokazal, da je izjemno napredoval in da sta njegova trma in resnost oplačani, saj veliko z očetom trenira tudi sam.

Nicola Iona

KROMA

Za preostale tekmovalce ŠD Mladina je bil nedeljski nastop manj uspešen, povedati pa je treba, da so merili moči v nenavadno številni konkurenci, predvse tekmovalcev iz Aoste, Piemonta in Lombardije. Med začetnicami je bila Dana Tenze 4. (a tretjim mestom je zaostala 19 sekund), Maja Chenda pa deveta. Med dečki je Luka Ghira zasedel 5. mesto, Federico Ferluga pa je bil 16. »Deklica« Jasna Vitez je zasedla 7. mesto, Jana Prašelj pa je bila dvanajsta.

V članskih kategorijah so Mladine barve branili veterani. Najboljše se je med 47 člani z 21. mestom odrezal Leonardo Mecchia, a Ento Cossaro je bil najhitrejši med over 60. Od dam je bila Patrizia Turchet peta. Mlajši so skupno rolkali 3 kilometre, starejši pa devet.

Dan prej so bile na vrsti tudi štafete. Dana Tenze in Maja Chenda sta bili črti, Jasna Vitez in Jana Prašelj 6., Luca Ghira in Federico Ferluga 13, Nicola Iona in Luigi Crosillo deseti. ŠD Mladina je bila na društveni lestvici 8. v seštevku točk posamičnih nastopov in 7. v štafetah.

Pred tem so nekateri tekmovalci ŠD Mladina nastopili tudi na tekmi za državni pokal v Folgari pri Trentu. V prosti tehniki v reber se je najboljše odrezala Dana Tenze. Med začetnicami je bila tretja.

Konec tedna bo v Val di Sole najprej tekma za državni pokal v sprintu, dan kasneje pa še državno prvenstvo v reber.

KOŠARKA - V Jamljah

2. Memorial Semolič košarkarjem Kontovela

Kontovel je zmagovalce 2. košarkarskega turnirja v spomin na Martina Semolič, ki ga je ta konec tedna priredilo društvo AŠKD Kremenjak v zunanjih društvenih prostorih v Jamljah. Zaradi dežja je soboto kvalifikacijski del odpadel, zato so v nedeljo vsi nastopajoči igrali po dve tekmi (štiri četrtine po 8 minut). V nedeljo sta se na prvi tekmi pomerila Kontovel in Falconstar Tržič, v drugi pa mladinci Jadrana U19 in Goriziana. Slovenski košarkarji so bili v obeh srečanjih boljši in se uvrstili v večerino finale, Falconstar in Goriziana pa sta se pomerila za tretje mesto, kjer so zmagali Tržičani (38:44). V zadnji tekmi za končno prvo mesto so mladinci Jadrana po izenačeni tekmi klonili s 33:43 proti bolj izkušenim Kontovelcem. V finalu sta bila najboljša strelca Dellisanti s 14 točkami pri Jadrnu, pri Kontovelu pa Bukavec, 8 točk.

Športnemu delu je sledilo nagrajevanje in pozdrav staršev preminulega Martina Semoliča, Domovega košarkarja, ki je košarko ljubil do take mere, da mu je oče še kakor malemu otroku na dvoriščni oreh pritrtil koš, ki še danes stoji. Številno občinstvo je pozdravilo tudi predsednica društva Bruna Visintin. Turnir je uvedel pozdrav sester Martina, Mateje in Martine, ki sta prebrali tudi pismo župana Paola Visintina.

KOLE SARSTVO

Guček 4. v Avstriji

Na dirki na kronometer za svetovni kolesarski pokal rekreativcev Masters UCI, ki je bil v avstrijskem kraju St. Johan, je celjski kolesar Andrej Guček, sicer član tržiškega moštva Team Eppinger Saab Mathitech, potrdil, da še naprej sodi v sam svetovni vrh te kategorije. V ostri konkurenci je namreč osvojil četrto mesto. Čeprav ni bil v tako vrhunski formi kot lani, ko je osvojil bodisi naslov svetovnega bodisi evropskega prvaka, je na 20 km dolgi progi postregel z odličnim nastopom, ni pa mogel premagati nekdanjega profesionalca, Nemca Andreasa Ortnerja, ki je zmagal s povprečno hitrostjo 49 km na uro. Guček je za zmagovalcem zaostal 56 sekund. Guček bo 18. septembra sodeloval tudi na gorskem kronometru med Trstom in Prosekom.

ODBOJKA - Za mlade igralko Bora

Idealne razmere na pripravah v Radencih

Borova ekipa deklet, ki bodo nastopila v prvenstvu under 16 in v 3. diviziji (skoraj vse pripadajo letniku 1996), se je vrnila s priprav v Radencih. Odpravo sta vodila trenerja Mitja Gombač in Saša Smotlak, spremljevalka pa je bila Patrizia Franch. Borovke so bivale v dijaškem domu srednje šole za gostinstvo in turizem, kjer jih je sprejela ravnateljica, prof. Janja Prašnikar Neuvirt. Razmere za vadbo so bile odlične, saj so imeli prost dostop do telovadnice ob vsaki uri. Vadile so dvakrat na dan tako v dvorani kot na odprtem, dvakrat so se kopale v termah, imeli pa so tudi voden obisk v tovarni Radenske. Več slik in komentarjev na facebooku v skupini Mi s priprav v Radencih 2010.

KOŠARKA - »Dol Toplice«

Domovci na kampu projekta Snaidero

Mladi Domovci košarkarji Jaš Bensa, Stefano Bensa, Peter Abrami in Daniel Peteani so se udeležili kakovostnega košarkarskega kampa »Dol Toplice« v organizaciji trenerja Tedi Devetaka v sodelovanju s projektom Snaidero. Kampa se je udeležilo 46 mladih košarkarjev iz ekip Lai-pacco, Portogruaro, CBU, UBC, Latisana, Snaidero, Komen, Novo Mesto in Dom. Košarkarji so trenirali trikrat dnevno tako na prostem kot v telovadnici pod vodstvom šestih trenerjev iz Italije in Slovenije. Domovci so se nato pridružili ostalim Domovim soigralcem, ki se bodo cel teden mudili na košarkarskih pripravah v Krajski gori pod vodstvom trenerjev Jana Zavrtanika, Maura Kocijancica in Davida Ambrosija. (av)

Družina Kalister v Trstu

Milan Pahor

6

»Kmet« je dal lekcijo tržaškemu meščanstvu

Josip Godina je prvi pisal o Janezu Kalistru

Josip Godina-Vrdelski (1808–1884) je bil član Slavjanske čitalnice v Trstu, ki je bila ustanovljena 29. januarja 1861. Čitalnica je opravljala pomembno vlogo kot središče družbenega in kulturnega življenja tedanjih meščanov slovenskega rodu. Prav Godina je nadalje zagovarjal zamisel, da bi vsaka mestna četrt in okoliška vas imela svojo čitalnico. Ta zamisel se je nato v veliki meri uresničila v obdobju 1868–1870. Prav tako je podpiral ustanavljanje podpornih društev, ki bi morala delovati v tesni povezavi s čitalnicami in knjižnicami.

Sicer je Godina ponovno dobil stik s slovensko tržaško narodno skupnostjo leta 1851, ko se je službeno spet povrnil v rojstni kraj. Takrat se je povezal s Slavjanskim društvom, ki je bilo ustanovljeno leta 1848.

Naš tržaški rojak, ljudski zgodovinar, pisatelj, narodopisec, časnikar in publicist je pustil vidno sled za sabo. Njegovi spisi so bili v glavnem namenjeni preprostemu ljudstvu. Godina si ni zadajal visokih literarnih in umetniških ciljev. Njegovo delo je pomembno za Trst in Slovence, ker je zapisal in tako posredoval marsikatero zanimivost in novico, ki bi se brez njega izgubila ali pozabila.

Tako je prvi zapisal v svoji knjigi Izvirek premožnosti (izšla leta 1873) novico o življenju in delu Janeza Kalistra v Trstu. To je bilo dovolj, da je ime Kalister postalo sinonim za uspešnega Slovenca.

Preberimo skupaj vrstice, ki jih je zapisal Josip Godina o Kalistru v svojstvenem stilu in jeziku tedanje tržaške dobe, le nekaj let po smrti Janeza Kalistra.

»(...) Pomaga naj si vsak rajši sam, kolikor mu je mogoče, opiraje se pri svojih početjih in opravilih na svojo zdravo pamet – na to, kar mu tista za dobro, koristno in potrebno svetuje; naj bo pri njih serčen in pogumen; serčnemu in pogumnemu pripomaga sreča, pravi tudi nek star pregovor. V dokaz žive resnice tega pregovora omenjamo tukaj, da se ne govori o velicem številu drugih pridnih možakov, le bivšega v Trstu bogataša Kalistra in pa Cortija, katerih prvi (rojen leta 1806 v Slavini na Kranjskem), porabljavši si v prid resno in s posebno razumnostjo vsako priložnost zdevajočo se mu vgodno, berž ko se mu je podala, se je bil kot še mlad samo s pomočkom nekega majhnega zneska (kapitala) v denarjih začel poprijemati raznih, spervič malih in neznatnih, a sčasoma po njego-

vi posebni skerbi in po njegovi vsega občudovanja vredni pridnosti čedalje bolj dobičkonosnih opravil, katerih obrodek mu je služil pa za njegove vsakdanje potrebe, in obenem sicer tudi za pomnoževanje, razšir in napravo rodovitnosti tih opravil, dokler si nije – v skoraj 30 letih – na zadnje pridobil tacega in tolikega premoženja, da so njegovi nasledniki (verbi) po njegovi smrti pripetivši se leta 1864 plačali od njega za davek po dotični postavi nič manj ko – 95.000 goldinarjev, kakor se je sicer povedalo v neki drugi knjigi; drugi, to je Corti (Italijan), pa (...)»

Manj kot deset let po smrti Janeza Kalistra Godina že piše o njem. Torej so ga mnogi poznali oziroma vedeli zanj. Kalister je bil osebnost v tedanjem Trstu. O njem so govorili, ki po njem so se skušali zgledovati.

V isti publikaciji Josip Godina še enkrat omeni Kalistra.

»(...) Ravno tudi umna in urna poraba vgodnih priložnosti je osnovala sicer tudi srečo, to je, primožnost istih že prej opomnjenih dveh pridnih početnikov raznih natančdobičkonosnih opravil, Kalistra in Cortija: berž ko se jima je namreč prikazovala ena ali druga izmed takšnih priložnosti, zlasti ob času označenja dražbe za dajanje v zakup (štant) kakega bolj važnega in obširnega dela ali sploh opravila, sta se trudila na vso moč, da si ga prevzameta, sicer se ve, le po prejšnjem natančnem prevdarjanju zadržan dobička, ki bi ga vtegnilo njima nositi. (...) Kalistra je obogatilo večkratno srečno jemanje v zakup pobiranja vžitine in cestnine na raznih krajih, celo tudi na Ogerskem in v Italiji. Sicer povedalo, in pa pri tem ob enem tudi zagotovilo se nam je kot nekaj povsem resničnega pred dvajsetimi leti, da, ko se je bil – še po kmečko oblečen – tudi ta mož prikazal pri teržaškem magistratu v sobi, kjer je bila oznanjena dražba za dajanje teržaško-mestne vžitine v jako tolsti zakup, so se mu takrat tam bivši gospodje, vdeleževajoči se te dražbe, med sabo zbadljivo smejali; in celo dotični komisar (morda vendar le kot onim prevelik prijatelj za kak – dobiček!) se je bil prederznil ga nanaglo poprašati, kaj da on neki tu hoče? Ali kaj da hočem? zaverne na to kmet Kalister. Vdeležiti se tudi jaz mislim tukajšnje dražbe. Saj pa s čim vam plačujejo gospodje v Trstu? Gotovo le s kartami! Jaz pa plačujem s tolarji. Ko so to zaslišali zgoraj omenjeni gospodje (bili so pa neki Judje), ki so imeli po navadi tudi že prej kot združeni v zakupu pobiro teržaške vžitine, dajavše jim vsako leto mnogo dobička, po tih besedah vsi prestrašeni, so si nana-

Člani Slavjanske čitalnice v Trstu leta 1870

Člani Slavjanske čitalnice v Trstu leta 1870

gloma pomignili eden drugemu, na neko stran šli, se tam med sabo hitro nekaj pogovorili, pa Kalistra k sebi poklicali, in mu 60.000 goldinarjev ponudili, da le odide, in jim opravila ne moti, da jim tedaj sreče ne spodnaša. S tim Kalister zadovoljen se odmakne, pridobivši si tako ob tej priliki v malo minutah in pa brez nobene težave – 60.000 goldinarjev! Tako smo jo slišali iz ust nekega magistratnega uradnika, in tako jo povemo. (...)

Godina nam tudi v drugem citatu postreže s kopico novic o Janezu Kalistru. Njegov način pisanja in podajanja v dolgih stavkih, kjer ponekod očitno tudi dolgovezi, ni vedno lahko berljiv za današnjega bralca, vendar nam le pričara dobo. Iz njegovega pripovedovanja lahko izluščimo precej zanimivosti. Spet stopi pred nas lik Janeza Kalistra, njegova spretnost, podjetnost, iznajdljivost in čut za posel. Znal se je spretno gibati tudi v njemu nenaklonjenih krogih Trsta.

Z druge strani pa nam Godina (hote ali nehote) nudi vpogled v tedanji Trst, ki je v marsičem podoben današnjemu, ki ga še predobro poznamo. Zaničujoč odnos do "tujcev", do "drugacnih". Kalister se pojavi v kmečki obleki, zato se tržaški gospodi zdi smešen, neroden, neumen. Temu primerno ga obravnavajo. Ko pa dokaže svojo sposobnost in moč, ga hočejo izločiti iz igre. Pri tem poslu se poslužijo tudi denarja. Na koncu je le Kalister tisti, ki prevlada. Tak odnos še danes marsikdaj čutimo v Trstu.

Vsekakor zanimive novice o Kalistru iz prve roke, ki jih je Godina nabral pri zbiranju gradiva in informacij za knjigo Izvirek premožnosti (1873).

Poskus ustanovitve prve slovenske banke v Trstu in vloga družine Kalister

V Trstu in Gorici je delovala dobra in učinkovita mreža denarnih zavodov. Močan razvoj slovenskega gospodarstva pa je silil k sprejemanju novih izzivov. Vidne osebnosti iz vrst politikov in gospodarstvenikov so iskale možnosti za ustanovitev slovenske delniške banke že pred iztekom 19. stoletja. To dokazuje jasnovidnost slovenskih gospodarstvenikov, vendar ob upoštevanju lastnih moči in finančnih zmogljivosti. Znano je dopisovanje odvetnika in politika Henrika Tume z odvetnikom in politikom Gustavom Gregorinom. Vpletena pa je družina Kalister. Gregorin je bil takrat eden najbolj vidnih predstavnikov Političnega društva Edinost, drugi so bili: Ivan Nabergoj, Matko Mandič, Gustav Gregorin, Otokar Rybar, Edvard Slavik, Makso Cotič in drugi. Gustava Gregorina (1860–1942) so zanimala gospo-

darska vprašanja, ki so bila povezana s slovensko in slovansko uveljavitvijo v Trstu. Gregorin je bil eden prvih slovenskih odvetnikov v Trstu. Henrik Tuma (1858–1935) je bil prav tako odvetnik in je bil takrat politično prisoten v narodnem liberalnem taboru v Gorici, kasneje je postal socialdemokrat.

rici mislil na ustanovitev velike slovenske banke in prav zaradi tega namena pisal odvetniku Gustavu Gregorinu v Trst. Tuma je tudi mislil, da bi kazalo veliko slovensko banko ustanoviti v Trstu. O tem se je pogovarjal z Gregorinom. Le-ta se je najprej posvetoval s Kornelijem Gorupom, prizna-

Vložna knjižica in ček Jadranske banke v Trstu

V prvem poznanem dopisu z dne 29. decembra 1898 Gregorin odgovarja Tumi na dopis z dne 17. decembra 1898, ki pa ni ohranjen.

»Ozirom na Vaš cenjeni list od 17. t.m. odgovarjam Vam, da sem tudi jaz mnenja, da se za sedaj pusti malo počivati vprašanje združne banke ter sem prepričan, da pride čas, ko se pokaže potreba takega ali sličnega zavoda. Jaz sem tudi Vašega mnenja, da se osnovevana banka "splošno kreditno društvo" – Gorup – ne sponese tako, kakor morda mislijo osnovevatelji ter da dogodki opravičijo naše trditve. Jaz sem vedno pripravljen, o pravem času, podpirati Vašo akcijo. Radi kuriozitetite Vam javljam, da je bil g. Gorup pikiran radi tega, ker sem Vam predstavil g. Kalistra, češ, da sem hotel križati njegove načrte, sedaj se je pa spet pomiril.«

Henrik Tuma je po ustanovitvi Trgovsko-obrtne zadruge (1897) v Go-

nim velepodjetnikom, ki je imel velike gospodarske interese v Ljubljani in Trstu. Bil je med drugim tudi v vodstvu Tržaške posojilnice in hranilnice (TPH), ki je bila ustanovljena leta 1891.

Odvetnik Gustav Gregorin je opozoril Henrika Tumo še na drugega zelo premožnega slovenskega velepodjetnika in bogataša, na Franca Kalistra (1839–1901), ki je deloval in prebival v Trstu.

Stekli so pogovori o zamisli, da se v Trstu ustanovi slovenska delniška poslovalna banka. Dogovarjanja in pogajanja so bila že tako daleč, da sta Tuma in Gregorin predlagala ime nove velike banke: Kalister & Company. Podjetnika Franc (oče) in Viktor (sin) Kalister sta imela velike interese v pomorski trgovini, zato sta seveda zagovarjala zamisel, da sedež nove banke sodi v Trst. Morebitni sedež banke v Ljubljani ju ni zanimal.

Detajl stropa palače Kalister na trgu Libertà

Se nadaljuje

Višinsko jedro hladnega zraka vpliva na vreme nad severno Italijo. Začeli bodo dotekati bolj suhi a še vedno hladni severni tokovi. Nad Balkanom je ciklonsko območje, nad srednjo in zahodno Evropo pa se krepi območje visokega zračnega pritiska. Z vetrovi severnih smeri priteka k nam hladen in postopno bolj suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 6.25 in zatone ob 19.45
Dolžina dneva 13.20

BIOPROGNOZA
Pri občutljivih ljudeh se bodo občasno pojavljale z vremenom povezane težave.

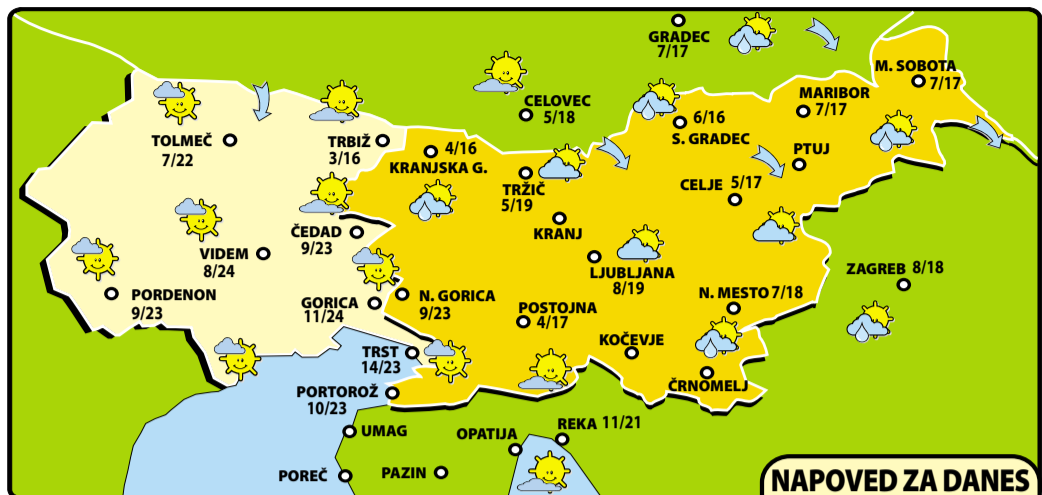
MORJE
Morje je razgibano, temperatura morja 21,1 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	15	2000 m	2
1000 m	10	2500 m	-1
1500 m	5	2864 m	-3

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 6,5 in v gorah 7,5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Po vsej deželi bo prevladovalo zmerno oblačno vreme. Bodo sicer še možne, čeprav z nizko verjetnostjo, občasne pooblačitve s krajevnimi plohami predvsem v Predalpah in na vzhodnem pasu. Ob morju bo zjutraj še pihala šibka burja, čez dan pa zmorec. Sprva bo delno jasno, ponekod po nižinah bo zjutraj megla. Čez dan bo spremenljivo oblačno in v vzhodnih in osrednjih krajih bodo manjše plohe. Več sonca bo na Primorskem. V severni in severovzhodni Sloveniji ter v višje ležečih krajih bo pihal severni do severovzhodni veter. Najnižje jutranje temperature bodo od 4 do 8, ob morju okoli 11, najvišje dnevne od 16 do 20 stopinj C.

Po vsej deželi bo prevladovalo lepo vreme z jasnim nebom. Zjutraj bo kar hladno za ta letni čas. Ob morju bodo pihali šibki krajevni vetrovi, le zjutraj bo pihal okrepljen severni veter. Jutri bo večinoma jasno, nekaj več oblačnosti bo na severovzhodu, kjer bo pihal severovzhodni veter. Zjutraj in del dopoldneva bo po nižinah megla ali nizka oblačnost. V četrtek bo pretežno jasno z meglenim jutrom. Še bo sveže.

INDONEZIJA - Nad 20 tisoč ljudi zapustilo domove

Po štiristo letih vulkan Sinabung spet bruha

DŽAKARTA - Ognjenik Sinabung na indonezijskem otoku Sumatra je včeraj drugi dan zapored znoval izbruhniti. Ognjenik bruha dim in pepel kakih 2000 metrov visoko, zato je svoje domove moralo zapustiti še nekaj tisoč ljudi. Ti so se tako pridružili kakim 20.000 ljudem, ki so svoje domove zapustili ob prvem izbruhu v nedeljo. Vulkan je v nedeljo izbruhniti prvič po več kot 400 letih. Predstavnik lokalnega Rdečega križa Muhamed Irsal je povedal, da sta v nedeljskem izbruhu umrli dva človeka, številni pa imajo težave z di-

hanjem, povišano telesno temperaturo in diarejo. Dodal je, da nujno potrebujejo več mask, zdravil, mineralne vode in hrano. Strokovnjaki ne morejo napovedati, koliko časa bo vulkan bruhal, niti tega, ali se bo njegova aktivnost večala ali zmanjševala. Na območju, ki je najbolj ogroženo, se nahaja 31 vasi. Indonezija leži na t.i. ognjenem obroču v Tihem oceanu in je država z največ aktivnimi vulkani na svetu. Ima okoli 500 ognjenikov, od katerih jih je aktivnih približno 130, 65 pa jih velja za nevarne.

LEPOTNO TEKMOVANJE - Miss Slovenije

Najlepša je Sandra Adam

20-letna Korošica je študentka varnostnih ved - Oktobra se bo na Kitajskem potegovala za naslov najlepše na svetu

Od leve prva spremljevalka Ajda Sitar, nova miss Slovenije Sandra Adam in druga spremljevalka Sandra Skutnik

SYDNEY - Na vrhu aretacija Človek-pajek, Francoz Alain Robert, splezal na sydneyjski nebotičnik

SYDNEY - Francoski plezalec Alain Robert, bolj znan pod vzdevkom "človek-pajek", je včeraj splezal na 57-nadstropni nebotičnik Lumiere v Sydneyju. Na vrhu stolpnice so ga seveda pričakali policisti in ga aretirali, poročajo tuje tiskovne agencije. To je bil že njegov tretji plezalni podvig v Sydneyju in tretja aretacija. Lani je bil Robert kaznovan zaradi vzpona na 41-nadstropno stolpnico, leta 2003 pa je bil kaznovan, ker je splezal na vrh znamenitega Pristaniškega mostu (Harbour Bridge). "To je čudovit dosežek," je sporočil Robertov tiskovni predstavnik Max Markson. "Dobil je nadčloveško moč," je dodal. Robert, ki s svojimi podvigmi opozarja na globalno segrevanje ozračja, je preplezal že več kot 80 visokih zgradb po vsem svetu, med drugim enega od stolpov Petronas v Kuala Lumpurju, Eifflov stolp v Parizu in stolpnico New York Timesa v New Yorku.

MARIBOR - Na finalnem izboru naziv za Miss Slovenije 2010, ki je v nedeljo potekalo v SNG Maribor, je žirija okronala 20-letno Sandro Adam iz Dravograda. Prva in druga spremljevalka sta postali 19-letni Ajda Sitar in Sandra Skutnik. Nova miss bo Slovenijo predstavljala na tekmovanju za miss sveta, ki bo potekalo 30. oktobra, v mestu Sanya na Kitajskem. Sandra Adam, ki obiskuje Fakulteto za varnostne vede v Ljubljani, bo na izboru za miss sveta nosila zmagovalno kreacijo modne kreatorke Maje Ferme. 20-letna Korošica je že pred tekmovanjem veljala za eno izmed favoritk, pošteno pa se je zmedla, ko je odgovarjala na vprašanje žirije, saj je stoletno trto "presadila" na Ptuj, tako da je žirija očitno osvojila z videzom. Na letošnjem izboru so podelili še pet drugih lepotnih nazivov. Miss fotogeničnosti in top model je postala Sandra Adam. Lenti miss občinstva in miss talenta sta pripadli drugi spremljevalki Sandri Skutnik. Miss bikini pa je postala 23-letna Vesna Brkič. Poleg krone, ki je podeljevalcem povzročila veliko težav, saj je kar nekaj trenutkov niso našli, je Sandra osvojila tudi lento simpatičnosti. Na drugo mesto se je uvrstila Ajda Sitar, ki se je pred leti že okitila z nazivom Miss športa, tretje mesto pa je osvojila Sandra Skutnik, ki je po prireditvi neotlažljivo jokala in pojasnila, da joka od sreče, saj ji ogromno pomeni lenta občinstva. Dekleta so se v dvourni prireditvi predstavila v treh izhodih. V prvem izhodu so bila oblečena v kavbojke, črne majčke in črne škornje. V drugem izhodu so na pol prazno dvorano ogrele v kopalnah. Za konec pa so se pokazale še v večernih oblekah, ki so nastale pod rokami znanih slovenskih oblikovalcev.